

TARIFFOPPGJØRET

1. mai 2021

Oslo kommune



KRAV NR. 1

23. april 2021 – kl. 10.00

1. Grunnlaget for forhandlingene

Akademikerne viser til Overenskomster i Oslo kommune, kapittel 18, paragraf 18.3 2 avtaleår.

«Før utløpet av 1. avtaleår, skal det opptas forhandlinger mellom Oslo kommune og forhandlingssammenslutningene om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt lønnsutviklingen for arbeidere og funksjonærer i industrien i LO/NHO-området, og andre sammenlignbare tariffområder legges til grunn for forhandlingene. En troverdig ramme for lønnsutviklingen i frontfaget i 2021 er også en del av grunnlaget.

Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp Hoved-tariffavtalen innen 14 – fjorten – dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 – fjorten – dagers varsel – med utløp tidligst 1. mai 2021.

Arbeidstakerorganisasjonenes valgte organer (representantskap, landsstyre, hovedstyre) skal ha fullmakt til å godkjenne et forhandlingsresultat eller meglingsforslag.

Twistebehandling (interessetvist) omfatter lønnsregulering etter første ledd ovenfor, og andre enkeltstående spørsmål vedrørende lønns- og arbeidsvilkår som partene er enige om å ta opp under forhandlingene. Andre lønns- og arbeidsvilkår kan ikke bringes inn før tariffavtalen er opphørt, jf. § 18.1.»

2. De økonomiske rammene rundt tariffoppgjøret

Lønnsveksten i 2020

Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) viser i sin hovedrapport, datert 25. mars 2021 (NOU 2021:5) at utvalget foreløpig har beregnet årslønnsveksten fra 2019 til 2020 til 2,2 prosent for NHO-bedrifter i industrien.

NHO og LO beregnet i etterkant av fjorårets oppgjør at lønnsveksten for 2020 ble 1,7 prosent, altså vesentlig under den faktiske lønnsveksten. Dette skulle være normdannende for lønnsoppgjørene i andre sektorer i fjor.

I Virke-bedrifter (varehandelen) ble årslønnsveksten i samme periode beregnet til 3,6 prosent. I finanssektoren ble lønnsveksten beregnet til 2,9 prosent fra 2019 til 2020.

Den prosentiske gjennomsnittlige lønnsveksten i kommunesektoren inklusiv Oslo kommune ble beregnet til 1,7 prosent i samme periode.

Konsumprisveksten for 2021 er av TBU anslått til 2,8 prosent.

Akademikerne vil poengtere at resultatet i frontfaget ikke er fasit for de påfølgende oppgjørene, men er som fastslått i Holden III-utvalget å betrakte som en norm over tid, der nødvendige tilpasninger og avvik fra lønnsveksttallet er mulig å gjennomføre.

Sett opp mot prisveksten i 2020 fikk kommuneansatte som sådan en liten reallønnsforbedring i 2020. I årets oppgjør, har frontfaget etter mekling anslått den økonomiske rammen til 2,7%,

dvs. en liten reallønnsnedgang dersom TBU sitt anslag på prisveksten viser seg å være korrekt.

Ut fra resultatet i øvrige tariffområder, og også med tanke på den formidable innsatsen mange ansatte i Oslo kommune har nedlagt i pandemien både ved helsetjenester, i skolesektoren og ved å opprettholde de kommunale tjenestene fra hjemmekontoret, er det likevel rimelig å kunne forvente en reallønnsforbedring i 2021.

3. Akademikernes tariffpolitikk

Trepartssamarbeidet er avgjørende for utviklingen av velferdssamfunnet og sikring av best mulige rammevilkår for ansatte og næringsdrivende. I tillegg er trepartssamarbeidet viktig for å løse brede samfunnsutfordringer som for eksempel utfordringer knyttet til klima og miljø. Arbeidslivet kan bidra på sine områder gjennom et økt fokus på disse spørsmålene i det daglige virke. Blant annet er det viktig at privat og offentlig sektor besitter nødvendig kompetanse for å bidra til å nå klimamålene Norge har forpliktet seg til. Et velfungerende treparts- og topartssamarbeid en grunnleggende forutsetning for å nå målene.

Treparts- og topartssamarbeidet har, ikke minst, vist seg både viktig og konstruktivt under den pågående pandemien. Gjennom pandemien har samarbeid og dialog på sentralt og lokalt nivå hatt en svært viktig funksjon. Vi har sammen bidratt til løsninger og tilpasninger blant annet ved lov og ved tariffavtaler.

De beste beslutningene skjer når alle parter involveres og beslutningsgrunnlaget opplyses bredt. Dette gjelder både på sentralt nivå og lokalt ned til den enkelte virksomhet. Det er essensielt at arbeidsgiver, sammen med de ansatte via tillitsvalgte, finner løsninger som fremmer gode arbeidsvilkår, økt produktivitet og ikke minst trygge rammer for nødvendige omstillingsprosesser. Omstillinger og digitalisering preger arbeidshverdagen. Økt digitalisering av arbeidsprosesser og mer bruk av fjernarbeid har tvunget seg frem i raskere tempo i kjølvannet av pandemien. Ved slike omstillinger er det særlig viktig å sørge for tilstrekkelig involvering av partene.

I offentlig sektor ser vi dessverre en utvikling i retning av økt sentral styring og økt bruk av arbeidsgivers styringsrett. Dette er en utvikling Akademikerne er bekymret for. En slik utvikling vil påvirke og svekke treparts- og topartssamarbeidet, og vil underminere betydningen av å organisere seg.

En utvikling i mer sentralisert retning ser vi blant annet ved praktiseringen av frontfaget i offentlig sektor, hvor mange arbeidsgivere forholdt seg til frontfagets resultat som en fasit for lønnsoppgjørene. Dette skjer både på sentralt og lokalt nivå. Tariffoppgjøret i 2020 står i en særstilling, gitt landets økonomiske situasjon som følge av pandemien, men holdningen til frontfagets resultat er i tråd med en utvikling vi har sett over tid og i alle våre tariffområder.

I Akademikernes idégrunnlag står det blant annet at Akademikerne vil jobbe for at prinsippet om frie forhandlinger følges. Lønnspolitikken forutsetter at lønn skal kunne brukes som personalpolitisk virkemiddel, og legger vekt på lokal handlefrihet. Lønnsforhandlingene er et viktig verktøy for å sikre høy og riktig kompetanse, og dermed gode offentlige tjenester for hele befolkningen. For at kommunene for eksempel skal løse rekrutteringsutfordringene i skolen, eller at staten skal beholde erfarne jurister over tid, er frie forhandlinger avgjørende. Fleksibilitet er nødvendig for at offentlig sektor skal kunne løse sine oppgaver på en god måte. Dersom frontfagets resultat følges som en fasit og/eller føring, vil det si at de frie

forhandlingene som skal og bør skje i det enkelte tariffområdet svekkes betraktelig. Det forhindrer de ulike tariffområdene å kunne vurdere egne behov og utfordringer og nødvendige tiltak for å løse disse på det lønnsmessige området. Det er derfor viktig å understreke at praktiseringen av frontfaget skal være en norm over tid og ikke fasit. Innretningen av oppgjørene er opp til det enkelte tariffområde.

Konkurransetsetting og privatisering av offentlige oppgaver har vist en økende tendens. Akademikerne er ikke imot at private tilbydere utfører offentlige oppgaver. Men vi legger til grunn at dette skal være et supplement til det tilbud offentlig sektor gir. Når tjenester settes ut på anbud skal innsyn, medvirkning og valgfrihet sikres. Akademikerne mener kvalitet på tjenesten må vektes høyt. Lønns- og arbeidsvilkår må være kriterier i anbudsprosessene for å motvirke sosial dumping. Akademikerne ser det som problematisk at konkurransefortrinnet for mange private virksomheter i praksis er dårligere arbeidsvilkår for de ansatte.

Tariffoppgjørene 2021 er mellomoppgjør, og dreier seg kun om økonomi. De økonomiske rammene har endret seg etter utbruddet av Covid-19 og nedstengingen av samfunnet. Norge og resten av verden ble kastet inn i en nedgangskonjunktur, som har preget oss siden mars 2020. Norge er inne i en ny smittebølge, og det medfører stor usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen framover. I de nyeste prognosene til SSB (desember 2020) legges til grunn at vi gradvis kan komme tilbake til et normalt samfunn første halvdel av 2021 som følge av vaksinerings.

4. Krav

Akademikerne har i flere hovedoppgjør levert krav om endringer av lønnsdanningssystemet for akademisk arbeidskraft i Oslo kommune med lønnsforhandlinger lokalt i den enkelte etat, bydel og kommunale virksomhet.

2021 er et mellomoppgjør med forhandlinger kun om økonomi, og Akademikerne krever derfor at alle disponible lønnsmidler avsettes til lokale forhandlinger. Akademikerne krever en klar reallønnsvekst i 2021 som kompenserer for den svake lønnsveksten de siste årene. Akademikerne vil fremme konkrete økonomiske krav senere i forhandlingene.

Akademikerne tar forbehold om nye/endrede krav.